

CONCLUSIONS DE LA JORNADA DE DEBAT UNIVERSITARI SOBRE MOBILITAT PROFESSIONAL INTERNACIONAL (4.5.2017)

La Jornada de Debat va tenir lloc a la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Hi van participar estudiants, membres d'Alumni i responsables de mobilitat de nou universitats catalanes: Universitat de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Girona, Universitat Ramon Llull, Universitat Internacional de Catalunya, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat de Vic i Universitat Autònoma de Barcelona. Així mateix, hi havia representants de la Universitat d'Anglia de l'Est de Londres i de dues institucions vinculades a la mobilitat professional internacional: l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona i la Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea del Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència de la Generalitat de Catalunya.

La Jornada es va desenvolupar des de les 9.30 fins a les 16 h, amb el programa següent:

9.30 h. Rebuda dels assistents.

10 h. Presentació a càrrec de **Sara Moreno**, vicerectora d'Alumnat i d'Ocupabilitat.

10.15 h. Ponència «Mobilitat laboral a la UE: dades, instruments i noves propostes de la Comissió», a càrrec de **Jordi Curell Gotor**, director de Mobilitat Laboral de la Direcció General d'Ocupació, Afers Socials i Inclusió de la Comissió Europea.

11 h. Torn de paraules.

11.15 h. Pausa.

11.30 h. Constitució i debat dels grups de treball «**Beques i finançament de la mobilitat**», «**Serveis de suport a la mobilitat**», «**Mobilitat per a investigadors**» i «**Serveis de suport al retorn**».

13.30 h. Dinar.

14 h. Plenari de conclusions i torn de paraules.

16 h. Cloenda.

La Jornada es va iniciar amb una presentació de Sara Moreno, vicerectora d'Alumnat i d'Ocupabilitat de la UAB, que va donar la benvinguda i va agrair l'assistència a totes les persones presents. La vicerectora va explicar l'objectiu i les accions del programa Euroacció Mentoring. Va detallar el contingut i els objectius de cadascun dels grups de treball previstos en la Jornada, anunciant que el grup destinat a «Serveis de suport al retorn» se sumava al grup de «Serveis de suport a la mobilitat», atès que no hi havia prou persones inscrites (segurament pel fet que a Catalunya i a l'Estat espanyol encara no hi ha un nombre important de persones que hagin retornat).

Tot seguit, Jordi Curell, director de Mobilitat Laboral de la Direcció General d'Ocupació, Afers Socials i Inclusió de la Comissió Europea, va presentar la ponència «Mobilitat laboral a la UE: dades, instruments i noves propostes de la Comissió».

Va començar agraint la invitació a la Jornada per l'oportunitat de conviure amb persones que són usuàries i que treballen els temes que a la Comissió Europea es debaten i es decideixen. Alhora va esmentar la idoneïtat del fet que la Jornada acabés amb un document de propostes, ja que a la CE s'estava encetant el debat per a la nova generació de programes de mobilitat a partir de 2020.

La seva ponència es va centrar en els beneficis que aporta la mobilitat de treballadors: per als treballadors (perquè les feines a què poden accedir són més àmplies i amb més remuneració), per a les empreses (que no s'han de conformar únicament amb els treballadors locals i poden abastar els que tenen les millors competències), per als països que reben els treballadors (perquè aquests contribueixen al creixement i al pressupost públic) i per als països d'enviament d'aquests treballadors (perquè quan aquests tornen tenen noves experiències, competències i capacitats que van en benefici del país). Va indicar que aquests efectes, en general positius, no sempre són automàtics ni es perceben positivament. Com a exemple d'aquesta informació va posar el cas del Brexit.

Va descriure els dos pilars fonamentals de la mobilitat europea: el primer, les condicions legals i els drets de lliure circulació i d'igualtat entre els treballadors. El segon, la creació d'instruments que potencien la transparència i la informació, com el programa Erasmus per als estudiants, EURAXESS per als investigadors i EURES per als treballadors.

L'*Annual report on labour mobility 2015* constata que hi ha 11 milions de persones que treballen en un país diferent, un 4 % de la població laboral europea, i com a novetat va dir que «es comença a veure un moviment de retorn important, sobretot en els països de l'est».

El ponent també va comentar que hi havia obstacles en aquesta mobilitat, per exemple les restriccions legals i d'informació que feien les administracions dels països que rebien més immigració. Per aquest motiu la CE havia proposat una reforma i l'ampliació de la Xarxa EURES, i s'havia obligat, a través d'una directiva dirigida a les administracions, que fossin més obertes i creessin serveis d'informació i d'acollida als immigrants.

Sobre el futur i les millores en la mobilitat va destacar els programes Your First EURES Job i el Cos Europeu de Solidaritat. Va explicar que ambdós programes s'havien creat per ajudar els joves, tant en la primera contractació laboral fora del seu país d'origen com en cas que volguessin fer una feina de tipus social d'un mínim de sis mesos.

En finalitzar la ponència, es va iniciar un torn obert de paraules.

A continuació, les persones assistents es van distribuir en els tres grups de treball per debatre sobre els diferents temes proposats.

Les persones reladores que van moderar els grups de treball i presentar les conclusions van ser les següents.

a) Per a «Beques i finançament de la mobilitat», Laura Ripoll, cap de l'Àrea de Relacions Internacionals de la UdG.

b) Per a «Serveis de suport a la mobilitat», Eva Miquel, directora d'Alumni UAB, i per a «Serveis de suport al retorn», Sergi Ortiz, Alumni UAB i metge de família i comunitat.

c) Per a «Mobilitat per a investigadors», Begoña Miñarro, coordinadora d'EURAXESS de la UAB.

Fruit del debat, es va arribar a les conclusions següents.

a) Beques i finançament de la mobilitat

1. *Incloure informació relativa als avantatges específics que molts països tenen per a estudiants que fan mobilitat i que suposen més dotació que s'afegeix als ajuts que es perceben en els països d'origen.* La informació d'aquests avantatges per països no queda concentrada en cap portal ni web de la CE, ni de l'Agència Executiva ni de les agències nacionals. Seria un gran suport tenir-los recollits per afavorir la mobilitat, atès que ajudaria els estudiants a tenir coneixement de les dotacions econòmiques i els avantatges que poden aconseguir més enllà de l'ajut Erasmus. Un exemple: Noruega ofereix un 75 % de descompte en el lloguer als joves si són estudiants.
2. *Ampliar els ajuts per a mobilitat de pràctiques als estudiants acabats de titular, des dels dotze mesos actuals fins als trenta-sis, com a mínim.* Atès que els nivells d'atur persisteixen entre els joves i per contribuir més en la seva professionalització, la CE hauria de considerar aquesta ampliació.
3. *Crear un portal institucional europeu que centri totes les beques i opcions de finançament per fer mobilitats per països.* Les universitats coneixen algunes beques i opcions de finançament, però no tenen capacitat de sistematitzar-les, concentrar-les i oferir aquesta informació.
4. *Permetre finançar mobilitats dutes a terme com a beques zero i finalitzades si durant aquell curs l'organisme estatal rep fons addicionals.* És una de les principals dificultats i discriminacions que ha generat el programa Erasmus+ i es manifesta desconeixement sobre si aquest és un problema de l'Estat espanyol o és una directiva de la Comissió Europea.

5. *Afavorir la igualtat en l'aplicació de retencions tributàries al professorat. Quan fan estades Erasmus per a docència els apliquen retencions i quan l'estada Erasmus és per a recerca no els les apliquen.* En totes dues situacions l'estatus del professor és de treballador i aquestes diferències tributàries no semblen congruents.
6. *Simplificar els tràmits i les obligacions documentals tant per als beneficiaris de projectes com per als participants en els programes.* Es constata que, per cada nova generació de programes que la CE implementa, s'incrementen les gestions i als participants se'ls demana més documentació, més informes i més burocràcia.
7. *Implementar la signatura digital en tots els documents del programa Erasmus+ (Learning Agreement, Convenio de Subvención, etc.) tant per als beneficiaris de projectes com per als participants.* Es proposa imitar el sistema de signatura de què ja disposa la CE per als documents Europass Mobility i aplicar-lo al programa Erasmus+.

b) Serveis de suport a la mobilitat i de suport al retorn

1. *Intensificar la comunicació i la difusió del programa, així com les oportunitats que ofereix, directament des d'Europa, a través d'una difusió informativa, centrada en la captació per a públics objectius i també dirigida a les empreses.* Es considera que caldria informar dels avantatges i els beneficis que implica participar en aquest programa i no deixar aquesta difusió en mans de les agències nacionals.
2. *Crear un apartat web per als participants en el qual s'agrupi i es comparteixi informació útil de les seves mobilitats en temes d'habitatge, transport, recomanacions, contactes d'empreses, etc., per a futurs participants.* Es proposa afegir un apartat en el portal ErasmusIntern o bé a Mobility Tool.
3. *Proposar una regulació i una legislació específiques sobre pràctiques a tots els països, buscant equitat de criteris.* Alguns països tenen l'obligació legal de remunerar estades de pràctiques i d'altres no. Es considera que per a les mobilitats Erasmus+ Pràctiques es podrien igualar els criteris afavorint l'equitat.
4. *Recuperar el finançament específic per a cursos de llengua presencials durant la mobilitat.* En l'anterior generació de programes, si el participant feia i acreditava un curs de llengua a la destinació, rebia aquest finançament específic. Ara els participants tenen l'obligació, abans i després de la mobilitat, de fer el test OLS, i si fan el curs d'idioma no se'ls proporciona cap acreditació per haver-lo fet o per haver superat algun nivell.
5. *Establir mecanismes d'avaluació de les estades que incorporin el punt de vista dels becaris, assegurin un 'feedback' i generin millores reals en els programes.* Les institucions europees i les agències nacionals no faciliten l'explotació de resultats a les institucions organitzadores i no es generen millores per als nous programes.
6. *Començar a estructurar serveis i programes de suport que assessorin les persones retornades en temes d'orientació professional, de cerca de feina, en legislació tributària, fiscal i en temes de contractació en els països d'origen.* Tot i que encara no

hi ha una quantitat de persones significativa que hagi retornat, es considera que caldria iniciar aquests serveis i programes.

7. *Analitzar els sectors econòmics específics en què hi hagi una manca de professionals en els països d'origen per facilitar i finançar programes per motivar el retorn de professionals i poder estabilitzar-los.* Es considera que des de les institucions europees s'haurien de preparar i potenciar aquests programes.

c) Mobilitat per a investigadors

1. *Introduir a EURAXESS un apartat en què es puguin veure quins fons hi ha disponibles per a beques de mobilitat per a doctorands, postdoctorands i també per a estades curtes de recerca.* Actualment aquesta informació no queda concentrada.
2. *Afegir a EURAXESS un apartat de candidatures individuals,* en què les persones interessades a fer estades internacionals puguin afegir el seu currículum, com ja existeix en el portal EURES.
3. *Aprofitar el portal EURAXESS per implementar una base de dades de grups de recerca de les universitats europees, així com dels seus investigadors principals.* D'aquesta manera s'ajudaria les persones interessades a triar i buscar estades internacionals.
4. *Agrupar i estructurar la informació sobre la portabilitat de les pensions per països.* En el cas dels investigadors més sèniors seria molt útil i EURAXESS podria ser el canal més apropiat.
5. *Simplificar i flexibilitzar la burocràcia de les convocatòries.* Permetre que, si la recerca es fa en dues universitats diferents, el pressupost també estigui repartit entre les dues universitats i que no solament una en sigui la beneficiària.
6. *Aprovar un model comú de currículum per a investigadors, del tipus EUROPASS.* Actualment el CV dels investigadors varia en funció de l'organisme que convoca els ajuts i caldria tenir un model comú per a Europa.

Després de presentar aquestes conclusions, es va obrir un torn de paraules, en el qual es van demanar algunes concrecions i alguns aclariments.

A les 16.45 h es va concloure la Jornada.